

पोलीस पहारा काढून घेतलेल्या
उपकोषागारांतर्गत येणाऱ्या कार्यालयांच्या
मौल्यवान वस्तु, मोहोरबंद लखोटे व रोकड
पेटया ठेवण्याच्या व्यवस्थेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

वित्त विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण-१०१२/प्र.क्र. १२८/कोषा प्र-५

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

तारीख: ३० जुलै, २०१३.

प्रस्तावना

प्रस्तावना-राज्यातील एकूण ४८ उपकोषागारांचा पोलीस पहारा काढून घेतला असल्यामुळे अशा उपकोषागारांसाठी दरवर्षी उपकोषागारात ठेवण्यात आलेल्या मुद्रांक साठ्याकरीता आग व घरफोडी विमा उतरविण्यात येतो. त्यामुळे या उपकोषागारांच्या सुरक्षा कक्षातील मुद्रांक साठा व मुद्रांक वितरणाची कार्यवाही केली जाते. तथापि या उपकोषागारांच्या सुरक्षा कक्षात इतर शासकीय कार्यालयांच्या मौल्यवान वस्तु, मोहोरबंद लखोटे तसेच रोकड पेटया सुरक्षेसाठी स्विकारल्या जात नाहीत. त्यामुळे संबंधित कार्यालयास अडचणी निर्माण होतात. आता शासनाचे जास्तीत जास्त व्यवहार धनादेश, ईसीएस व एनईएफटीद्वारे होत असल्याने रोकडीच्या अभिरक्षेची जोखिम कमी झाली आहे. तरी संबंधित कार्यालयाच्या मौल्यवान वस्तु, मोहोरबंद लखोटे व रोकड पेटया ठेवण्याच्या व्यवस्थेबाबत शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय

मुंबई वित्तीय नियम, १९५९, नियम क्र. १४ मधील तरतुदीनुसार इतर शासकीय कार्यालयांच्या मौल्यवान वस्तु, मोहोरबंद लखोटे तसेच रोकड पेटया कोषागाराच्या सुरक्षा कक्षात ठेवण्याची तरतूद आहे. परंतु सोबत जोडलेल्या यादीत दर्शविलेल्या ४८ उपकोषागारात या तरतुदीनुसार कार्यवाही करण्यात येत नाही. वरील नियमांच्या तरतुदीनुसार उपकोषागाराच्या परिसरातील शासकीय कार्यालयाकडून त्यांच्या मौल्यवान वस्तु, मोहोरबंद लखोटे तसेच रोकड पेटया या उपकोषागारांच्या सुरक्षा कक्षात स्विकारण्याबाबत आग्रह धरला जातो. मुंबई वित्तीय

नियम, १९५९, नियम क्र. ९ मध्ये रोकड ही कार्यालयप्रमुखांनी त्यांच्या कार्यालयातील तिजोरीमध्ये (Cash Chest) ठेवावी अशी तरतूद आहे. ज्यांच्याकडे चिरेबंद तिजोरी नाही असे कार्यालय कोषागार सुरक्षाकक्षात रोखपेटी ठेवतात. परंतु ही बाब मुंबई वित्तीय नियमातील पुढील तरतुदीनुसार अनिवार्य आहे असे नाही. मुंबई वित्तीय नियम, १९५९, नियम क्र. १४ (अ) मध्ये Cash Chests or sealed bags belonging to other departments may, however, be lodged in the treasury for safe custody where necessary अशी तरतूद आहे. त्यामुळे अशा कार्यालयांच्या सोयीसाठी सुरक्षा कक्षाची सुविधा कोषागाराने पुरविणे अनिवार्य नाही. ज्या उपकोषागारांचा पोलीस पहारा काढून घेण्यात आलेला आहे तसेच या पुढेही ज्या उपकोषागारांचा पोलीस पहारा काढून घेण्यात येणार आहे अशा उपकोषागारांच्या सुरक्षा कक्षात इतर शासकीय कार्यालयातील मौल्यवान वस्तु, मोहोरबंद लखोटे तसेच रोकड पेट्या त्या उपकोषागारांच्या सुरक्षा कक्षात ठेवण्यात येऊ नयेत. सदर कार्यालयामध्ये त्यांच्या विभागप्रमुखांच्या मान्यतेने चिरेबंद तिजोरी (Cash Chest) तयार करून त्यामध्ये त्यांच्याकडील रोख रक्कम ठेवण्यात यावी. तसेच त्यांचे कार्यालयातील मौल्यवान वस्तु, मोहोरबंद लखोटे विभागप्रमुखांच्या मान्यतेने राष्ट्रीयकृत बँकेकडून लॉकर्स भाड्याने घेऊन त्यामध्ये ठेवण्यात यावे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१३०७३११५५९१२२३०५ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(अ . म. जाधव)

कक्ष अधिकारी , महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. राज्यपालांचे सचिव
२. मुख्यमंत्र्यांचे व उपमुख्यमंत्र्यांचे सचिव
३. सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव

४. सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग
५. मंत्रालयीन सर्व विभागांच्या अधिन असलेल्या सर्व विभागांच्या व कार्यासनांचे प्रमुख
६. प्रबंधक, मुळ न्यायालय शाखा, उच्च न्यायालय, मुंबई
७. प्रधान महालेखापाल (लेखा परीक्षा)-१, महाराष्ट्र, मुंबई
८. प्रधान महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१, महाराष्ट्र, मुंबई
९. महालेखापाल (लेखापरीक्षा)-२, महाराष्ट्र, नागपूर
१०. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-२, महाराष्ट्र, नागपूर
११. आयुक्त, आयकर (TDS) चर्नीरोड, मुंबई ४००००२
१२. आयुक्त, आयकर (TDS) सिव्हील लाईन, नागपूर ४४४००१
१३. प्रबंधक, उच्च न्यायालय (अपील शाखा) मुंबईसचिव,
१४. महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई
१५. सचिव, महाराष्ट्र विधीमंडळ सचिवालय, मुंबई
१६. प्रबंधक, लोक आयुक्त व उपलोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई
१७. प्रबंधक, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई
१८. मुख्य माहिती आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
१९. विशेष आयुक्त, महाराष्ट्र सदन, कोपर्निकस रोड, नवी दिल्ली
२०. सर्व विभागीय आयुक्त
२१. सर्व जिल्हाधिकारी
२२. सर्व जिल्हापरिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी
२३. संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई
२४. अधिदान व लेखाअवधकारी, मुंबई
२५. सहसंचालक, लेखा व कोषागारे, कोकण/पुणे/नागपूर/औरंगाबाद/नाशिक/
अमरावती
२६. मुख्य लेखापरीक्षक, स्थानिक निधी लेखा, कोकण भवन, नवी मुंबई
२७. सहसंचालक, स्थानिक निधी लेखा मुंबई /पुणे/नागपूर/औरंगाबाद/नाशिक/अमरावती
२८. वित्त विभागातील सर्व कार्यासने
२९. निवड नस्ती कोषा प्र.५